

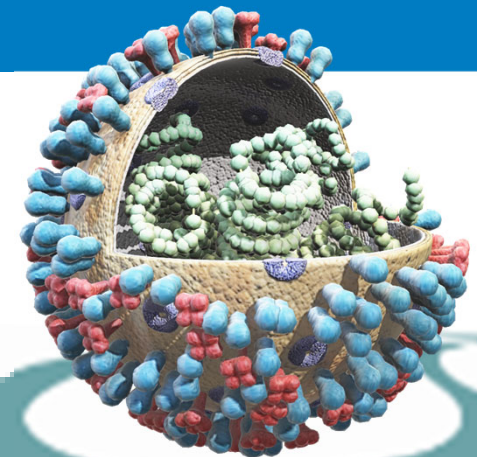
Leids Universitair
Medisch Centrum

Angst voor COVID-19 en kwaliteit van leven, angst en depressie

Prospectieve cohortstudie in geriatrische patiënten die
einstadium nierfalen naderen

Margot Nieberg

Wetenschapstage student afdeling nierziekten

P O L D E R

Disclosure M. Nieberg

- Geen belangenverstrengeling

Maart 2020, Nederland

Het Parool

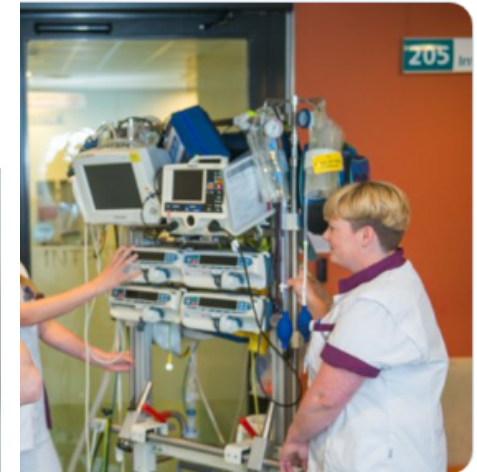
Alrijne Ziekenhuis @alrijne · Mar 15

NOS NIEUWS · BINNENLAND · DI 11 AUGUSTUS, 06:01

Nierpatiënten met corona lopen meer risico op complicaties

oedeisende zorg afzeggen. We begrijpen
; maar dit doen wij om noodzakelijke
jouw afspraak of operatie niet door kan
bit.ly/2IOpD3J

♡ 5

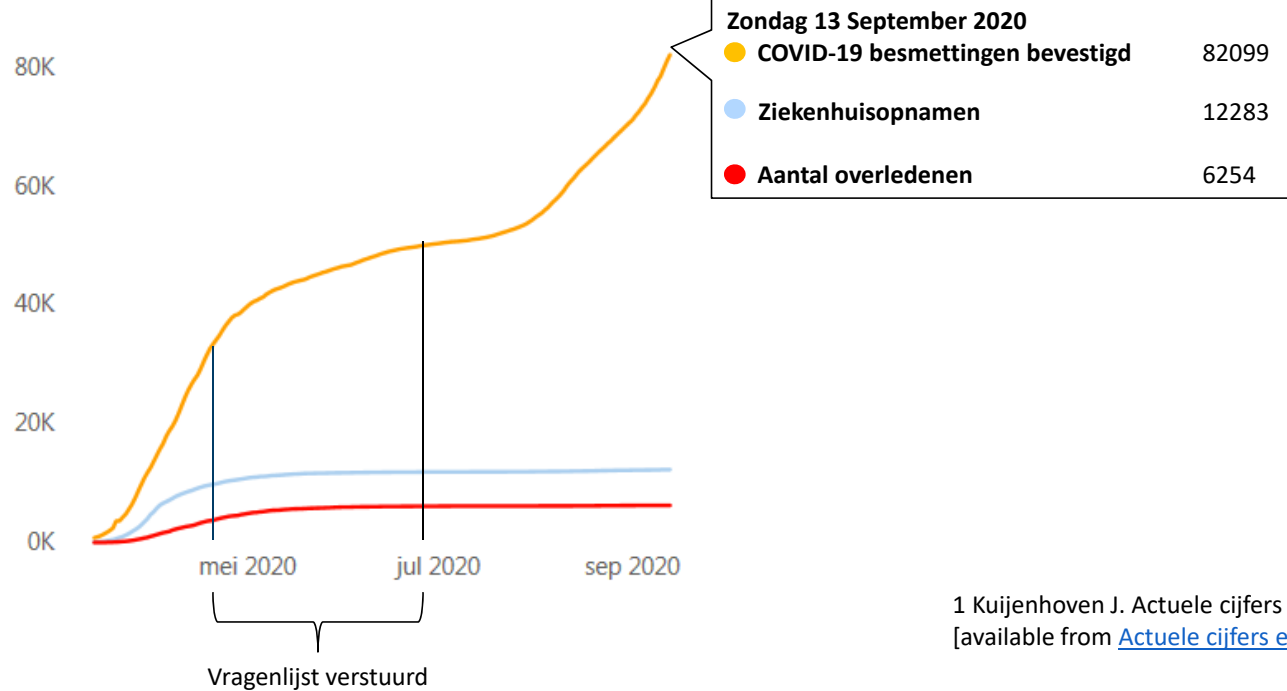

COVID-19 cijfers in Nederland¹

Total Confirmed, hospitalized and deaths by day

● # Confirmed ● # Hospitalized ● # Deceased

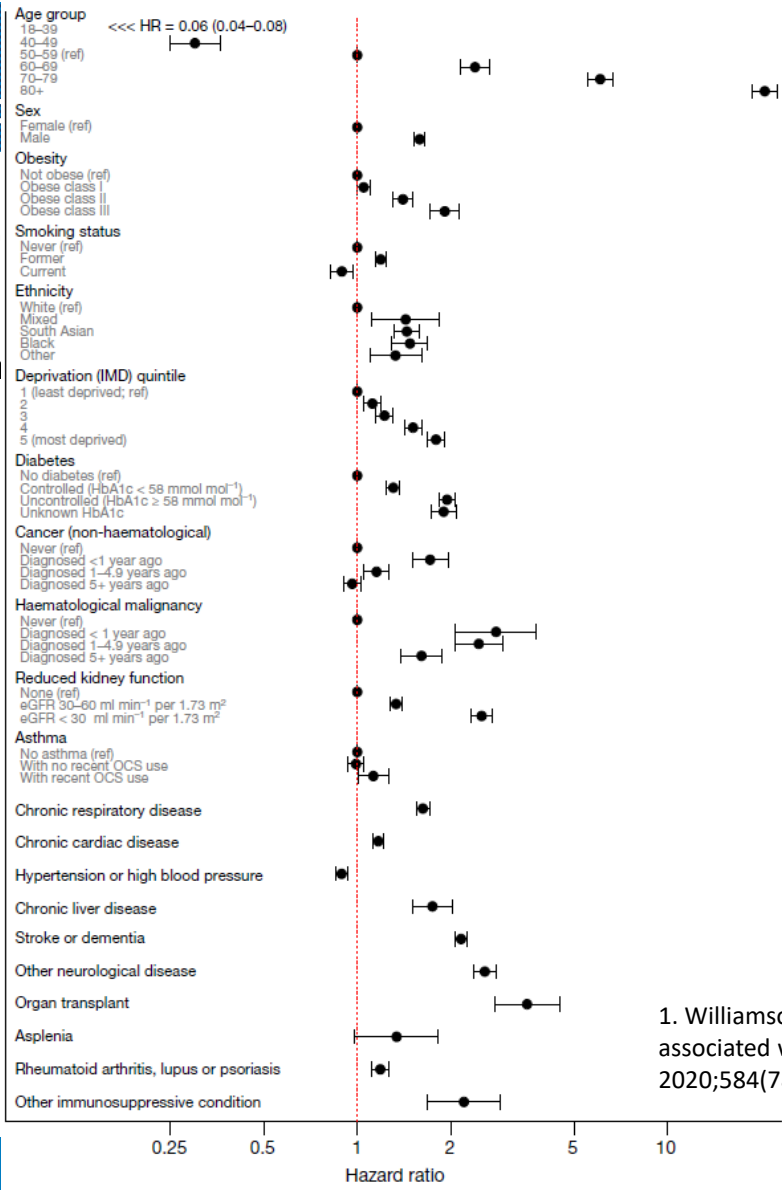
100K

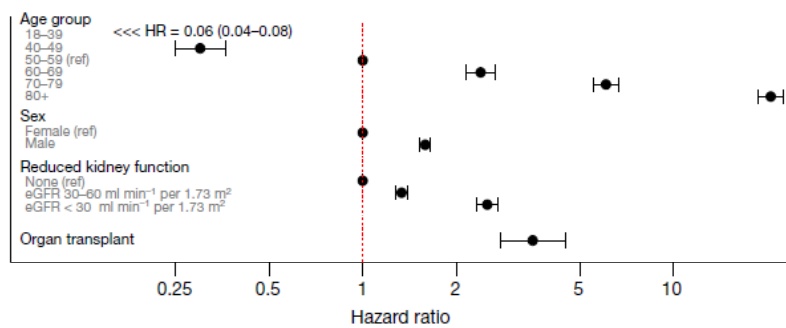
1 Kuijnhoven J. Actuele cijfers en trends covid19 in Nederland en wereldwijd. 2020 [available from [Actuele cijfers en trends covid19 in Nederland en wereldwijd](#)]

Risico voor patiënt

- Geen gegevens bek
- Onderzoek uit GB:
 - 17 miljoen Britten

1. Williamson EJ, Walker AJ, Bhaskaran K, Bacon S, Bates C, Morton CE, et al. Factors associated with COVID-19-related death using OpenSAFELY. Nature. 2020;584(7821):430-6.

1. Williamson EJ, Walker AJ, Bhaskaran K, Bacon S, Bates C, Morton CE, et al. Factors associated with COVID-19-related death using OpenSAFELY. Nature. 2020;584(7821):430-6.

Uw ervaring: hoe ervaren patiënten met nierziekten deze periode?

Doelstelling

- Het onderzoeken van de invloed van COVID19 op kwaliteit van leven, angst, depressie en stress bij ouderen (>70 jaar) die eindstadium nierfalen naderen ($>eGFR\ 20\ \text{ml/min/1.73m}^2$)

Methodiek POLDER COVID19

- Additionele exclusiecriteria
 - Baseline \geq 1 maart
 - Overleden/ lost to follow up
 - Getransplanteerd
- 1 Mei – 1 juli: extra vragenlijst verstuurd
 - POLDER vragenlijst gebruikt
 - Kwaliteit van leven (SF-12)
 - Depressie (GDS2/15)
 - Optimisme (LOT-R)
 - Nieuwe vragenlijst
 - Angst (HADS)
 - Stress (PSS10)
 - 4 COVID19 gerelateerde vragen

Relatie tussen scores op de angst en stressvragen lijsten en angst voor COVID19

- Geen samenhang tussen angst voor het coronavirus en
 - Angst scores (HADS-A)
 - Stress score (PSS10)
 - Toename in depressie (GDS2-15)

Context

- Brits longitudinaal onderzoek (n = 15,000)¹
- Jaarlijks verstuurd vragenlijst vanaf 2009, inclusief GHQ-12
- Trend van 2014-2019 vergeleken met April 2020.
 - Gemiddelde GHQ-12 score +0.48 [95%CI 0.07 tot 0.90] t.o.v. voorspeld
 - Significant bij vrouwen; leeftijdscategorie 18-44; werkzame beroepsbevolking
 - Mannelijk geslacht, leeftijd > 70 en onderliggend lijden **niet geassocieerd** met toename

1. Pierce M, Hope H, Ford T, Hatch S, Hotopf M, John A, et al. Mental health before and during the COVID-19 pandemic: a longitudinal probability sample survey of the UK population. The Lancet Psychiatry. 2020.

Conclusie onderzoek

- **68% van de oudere patiënten** in de predialyse geeft aan extra angstig te zijn voor het coronavirus
- Dit vertaalt zich niet in significante afname in kwaliteit van leven
- En we zien dit niet terug in angst, stress of depressie

